

STEPHEN FRY

EROII

**MURITORI
ȘI MONȘTRI,
CĂUTĂRI
ȘI AVENTURI**

Traducere din engleză de
Radu Paraschivescu

3
TREI

Editori:
Silviu Dragomir
Vasile Dem. Zamfirescu

Director editorial:
Magdalena Mărculescu

Redactare:
Laurențiu Dulman

Director producție:
Cristian Claudiu Coban

Dtp:
Gabriela Anghel

Corectură:
Rodica Crețu
Oana Apostolescu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
FRY, STEPHEN

Eroii / Stephen Fry; trad. și note de Radu Paraschivescu. - București: Editura Trei, 2020

Conține bibliografie. - Index
ISBN 978-606-40-0828-2

I. Paraschivescu, Radu (1960-) (trad.) (note)

821.111

Titlul original: Heroes
Autor: Stephen Fry

Copyright © Stephen Fry, 2018

Copyright © Editura Trei, 2020
pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeu 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
e-mail: comenzi@edituratrei.ro
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-0828-2

Cuprins

<i>Prefață</i>	11
<i>Introducere</i>	17
Visul Herei.....	21
PERSEU	23
Ploaia de aur.....	25
Cufărul.....	28
Cei doi bărbați din crângul de stejari.....	37
Graiele.....	45
Insula gorgonelor.....	50
Andromeda și Casiopeea.....	53
Întoarcerea la Serifos.....	59
HERACLE	65
Urmașii lui Perseu.....	67
Șerpii vii.....	76
Tinerețea și creșterea unui erou.....	79
Crimă și pedeapsă.....	83
Muncile lui Heracle.....	87
1. Leul din Nemea.....	87
2. Hidra din Lerna.....	90
3. Căprioara din Cerinia.....	93
4. Mistrețul din Erimant.....	96
5. Grajdurile lui Augias.....	98
6. Pășărilor Stimfaliene.....	101
7. Taurul din Creta.....	102

8. Iepele lui Diomede (plus povestea Alcestei și a lui Admetos)	104
9. Cingătoarea Hipolitei	114
10. Vacile lui Gerion.....	122
11. Merele de aur ale Hesperidelor	129
12. Cerberul	143
După munci: crime și ranchiune	149
Giganții: o profeție împlinită.....	156
Cămașa lui Nessus	159
Apoteoza.....	166
BELEROFON	171
Înaripatul.....	173
O mărturie mincinoasă	182
În Licia.....	188
O reacție himerică	192
Când zbori prea sus.....	197
ORFEU	203
Puterea de-a îmblânzi fiara sălbatică.....	205
Orfeu și Euridice	206
Orfeu în lumea subpământeană.....	210
Moartea lui Orfeu	219
IASON	221
Berbecul	223
Întoarcerea la Iolcos	233
Argo	243
Insula Lemnos	249
Dolionienii	255
Hylas dispare	257
Harpiile.....	262

Stâncile Zdrobitoare	268
Moarte, pene ascuțite și phrixizi	274
Regele vultur.....	280
Trei zeițe	284
Medeea	286
Khalkotauroii.....	288
Crângul lui Ares.....	292
Fuga din Colchis.....	296
Drumul spre casă.....	300
Moartea magică a lui Pelias.....	313
Medeea se ridică	318
ATALANTA.....	323
Născută pentru sălbăticie	325
Mistrețul din Calidon.....	327
Vânătoarea din Calidon	334
Întrecerea de alergări	344
OEDIP	351
Oracolul vorbește	353
Unde se întâlnesc trei drumuri	359
Ghicitoarea Sfinxului	360
Trăiască regele	366
În urma mitului.....	381
TEZEU	387
Alesul	389
Sub stâncă.....	392
Muncile lui Tezeu.....	398
1. Perifete.....	398
2. Sinis.....	399
3. Scroafa din Crommyon	402

4. Sciron	403
5. Cercion și nașterea luptelor	405
6. Procust și lungirile	408
Ticăloasa mamă vitregă	414
Taurul de la Maraton	419
Regina otrăvurilor	421
Povestea tributului	424
Taurul din mare	426
Spre Creta	433
Temnițele din Cnossos	436
Omul-taur	443
Părăsirea și fuga	451
Tatăl și fiul	455
Tezeu, regele	462
Încheiere	475
Odraslele Echidnei și ale lui Typhon	477
Furiile lui Heracle	479
<i>Postfață</i>	481
<i>Lista personajelor</i>	487
Zei olimpieni	487
Ființe primordiale	491
Monștri	498
Muritori	503
<i>Mulțumiri</i>	535
<i>Credite fotografice</i>	539
<i>Index</i>	543

Prefață

Eroii poate fi privită ca o continuare a cărții mele anterioare, *Mythos*, care povestește despre felul cum a început totul, despre nașterea titanilor și a zeilor, precum și despre crearea omenirii. Nu e nevoie să fi citit *Mythos* ca să parcurgeți această carte — și să vă bucurați, sper, de ea —, fiindcă veți avea o mulțime de note de subsol care vă vor trimite, menționând unde e cazul și paginile exacte, la poveștile, personajele și evenimentele mitologice care pot fi găsite acolo în relatări amănunțite. Poate că vor exista și oameni care vor simți că li se distrage atenția, însă mi s-a spus că multor cititori le-au plăcut notele de subsol din volumul anterior, așa că trag nădejde că le veți parcurge cu plăcere când și cum veți dori.

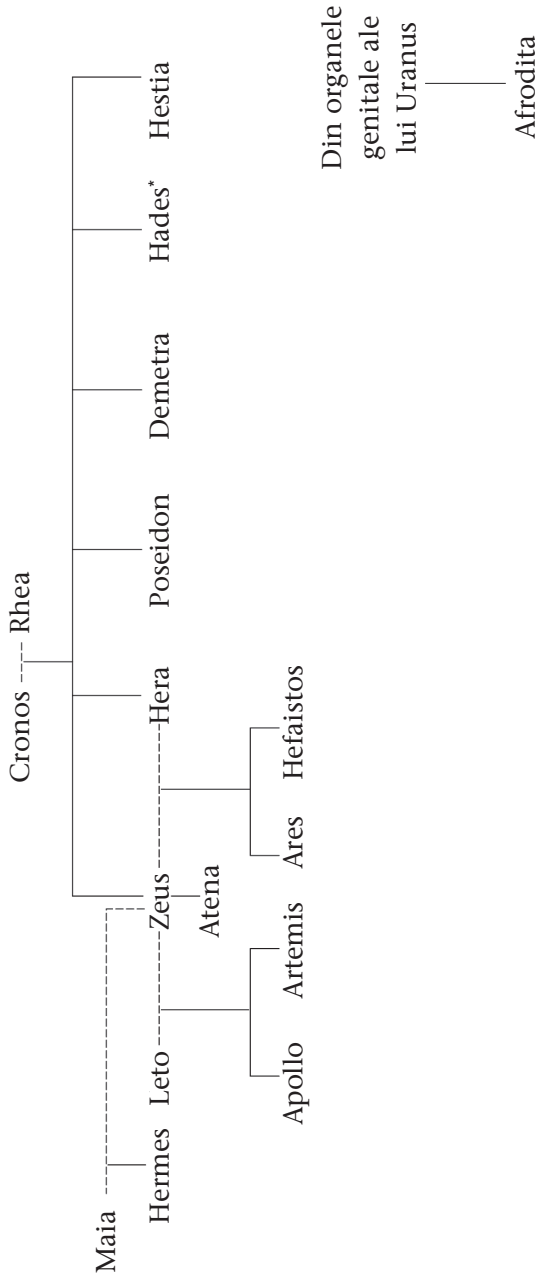
Știu cât de derutante pot fi numele și denumirile grecești pentru unii — toate acele *y*-uri, *k*-uri și *ph*-uri. Unde a fost posibil, am sugerat cea mai simplă metodă de pronunțare pentru gurile noastre contemporane. Grecii de azi vor fi uimiți de ceea ce facem cu numele lor minunate, iar cititorii germani, francezi, americani și alții — care au abordări specifice referitoare la grecii antici — se vor minuna în fața anumitor sugestii ale mele. Însă doar asta sunt, sugestii... indiferent dacă veți spune Oedip sau Edip, Epidaurus sau Epidaur, Filoctet sau Filoctetes, personajele și poveștile rămân aceleași.

Stephen Fry

OLIMPIENII

* Propriu-zis, Hades nu era un olimpian, dat fiind că trăia doar în lumea subpământeană.

Introducere

ZEUS stă pe tron. Este stăpânul cerului și al lumii. Soția-soră HERA e stăpâna lui. Îndatoririle și domeniile muritorilor sunt păstorite de familia lui, ceilalți zece zei olimpieni. În primele zile ale zeilor și oamenilor, divinii pășeau pe pământ cu muritorii, se împrieteneau cu ei, îi necinsteau, se împerecheau cu ei, îi pedepseau, îi chinuiau, îi transformau în flori, copaci, păsări și insecte, interacționau, se intersectau, se îngemănau, se reproduceau, se interpenetrau și se amestecau cu ei în toate felurile. Cu timpul însă, pe măsură ce epocile s-au succedat, iar omenirea a crescut și a prosperat, intensitatea acestor interrelații s-a diminuat încetul cu încetul.

În epoca în care intrăm acum, zeii încă sunt foarte prezenți, favorizând, defavorizând, dirijând și deranjând, însă darul focului adus de PROMETEU a dat posibilitatea omenirii să-și vadă singură de treburi, să-și construiască orașe-state, regate și dinastii distincte. Focul este real și arzător în lume și i-a dat omenirii puterea să topească, să forjeze, să fabrice și să facă, dar există și un foc lăuntric; mulțumită lui Prometeu, suntem acum înzestrați cu scânteia divină, cu focul creației, cu conștiința care aparținea cândva doar zeilor.

Epoca de Aur s-a transformat într-o Epocă a Eroilor — bărbați și femei care-și iau destinele în propriile mâini, care-și folosesc însușirile umane numite curaj, șiretenie, ambiție, rapiditate și forță ca să înfăptuiască lucruri extraordinare, să înfrângă monștri cumpliți și să întemeieze

mari culturi și dinastii care schimbă lumea. Focul divin furat din cer de apărătorul oamenilor, Prometeu, arde înăuntrul lor. Se tem de zeii părintești, îi respectă și li se închină, dar simt undeva în străfunduri că li se pot împotrivi. Omenirea a intrat în adolescență.

Prometeu însuși — titanul care ne-a creat, s-a împrietenit cu noi și ne-a apărat — continuă să-și îndure pedeapsa cumplită: înlănțuit de un munte, el e vizitat în fiecare zi de o pasăre de pradă care țâșnește din soare ca să-i spintece trupul, să-i scoată ficatul și să i-l mănânce sub ochii lui. Dat fiind că e nemuritor, ficatul i se regenerează peste noapte, doar pentru ca tortura să se repete a doua zi. Și în următoarea.

Prometeu, al cărui nume înseamnă „anticipare“, a profetizat că acum, când focul a ajuns în mâna omului, zilele zeilor sunt numărate. Furia lui Zeus pentru nesupunerea prietenului său provine în egală măsură din teama adânc îngropată, dar stăruitoare că omul se va emancipa de sub tutela zeilor și din faptul că se simte profund rănit și trădat.

Prometeu știe și că va veni o zi când va fi eliberat. Un erou din lumea muritorilor va urca pe munte, îi va zdrobi cătușele și-i va da drumul titanului. Cei doi îi vor salva împreună pe olimpieni.

Dar de ce-ar avea nevoie zeii să fie salvați?

Un resentiment profund mocnește de sute de generații sub pământ. Când titanul CRONOS și-a castrat tatăl, pe zeul primordial URANUS, și i-a aruncat organele genitale peste Grecia, în locurile unde au căzut picăturile de sânge și de spermă a crescut o rasă de giganți. Aceste ființe „htonice“, aceste creaturi țâșnite din pământ cred

că va veni vremea când vor putea smulge puterea din mâinile vlăstarelor insolente și arogante ale lui Cronos, zeii din Olimp. Giganții așteaptă ziua când se vor putea ridica pentru a cuceri Olimpul și pentru a-și începe propria stăpânire.

Prometeu își mijeste ochii spre soare și își așteaptă la rândul lui momentul.

Între timp, omenirea își vede de rostul ei: căutarea, truda, trăitul, iubitul și muritul într-o lume încă populată de nimfe, fauni, satiri și alte spirite mai mult sau mai puțin binevoitoare ale mărilor, râurilor, munților, luncilor, pădurilor și câmpiilor, dar care abundă de asemenea în șerpi și balauri — mulți dintre ei sunt urmași ai primordialei GAIA, zeița pământului, și ai lui TARTAR, zeul adâncimilor subpământene. Odraslele lor, monstruoșii ECHIDNA și TYPHON, au dat naștere unei sumedenii de creaturi veninoase și mutante, care distrug pământurile și oceanele pe care oamenii încearcă să le îmblânzească.

Ca să supraviețuiască într-o asemenea lume, muritorii au simțit nevoia să-i implore pe zei și să li se supună, să le aducă jertfe și să-i măgulească prin laude și rugăciuni. Numai că unii bărbați și femei încep să se sprijine pe propriile lor resurse de tărie și inteligență. Sunt bărbații și femeile care — cu sau fără ajutorul zeilor — vor îndrăzni să facă lumea sigură, pentru ca ființele omenești să înflorească. Sunt eroii.

Visul Herei

Mic dejun pe Muntele Olimp. Zeus stă la capătul unei mese lungi de piatră, sorbindu-și nectarul și gândindu-se la ziua care-l așteaptă. Unul câte unul, ceilalți zei și zeițe vin și își ocupă locurile la masă. În cele din urmă apare și Hera, care se așază la celălalt capăt al mesei, față în față cu Zeus. E roșie la față și are părul în dezordine. Zeus își ridică privirea întru câtva mirat.

— În toți anii de când te cunosc, n-ai întârziat niciodată la micul dejun. Nici măcar o dată.

— Ai dreptate, spune Hera. Primește-mi scuzele, dar am dormit prost și nu sunt în apele mele. Azi-noapte am avut un vis tulburător. Din cale-afară de tulburător. Vrei să ți-l povestesc?

— Absolut, minte Zeus, care are oroare, la fel ca noi toți, să audă amănunte despre visele altora.

— Am visat că eram atacați, zice Hera. Aici, în Olimp. Giganții s-au răzvrătit, au urcat pe munte și ne-au asediat.

— Măi să fie...

— Dar a fost *serios*, Zeus. Toată rasa lor s-a strâns și ne-a atacat. Iar fulgerele tale au alunecat de pe ei ca niște ace de brad, fără să le facă nimic. Căpetenia giganților, cel mai mare și mai puternic dintre ei, a venit glonț la mine și a încercat să... să... își facă mendrele...